

Dogodki po Sloveniji in ostali Jugoslaviji

* Stanje slovenskih vinogradov je precej ugodno. Letošnje mrazlo vreme s slano in tudi snegom v aprilu in začetku maja je napravilo na prvi pogled strašno škodo tudi v vinogradih. Kakor pa zdaj prihajajo vesti iz Slovenskih goric, Bizeljskega, Dolenjskega in drugih vinarskih okolišev, škoda ni tako huda. Delno so trpel vinogradi v nižinah, največ pa oni na visokih legah, ki so odprti proti severu. V najbolj prizadetih vinogradih znaša škoda po sedanjih poročilih do 20 odstotkov pričakovane pridelke. Drugod je manjša. V vinogradih, ki niso izpostavljeni severnim vetrovom, pa je sploh ni. V splošnem kažejo sedaj vinogradi dobro in tudi nastavek je povsod dober, tako da se lahko zaenkrat pričakuje ugodno letino, seveda, če ne bodo v bodoče kakšne nevihte s točo pripomogle do ponovnega uničenja.

* Na progi Zidani most — Zagreb se bo napravil dvojni železniški tir. V letošnjem proračunu določeni znesek bo namenjen za položitev dvojnega tira na odsekih Zidani most—Sevnica in Zaprtešić—Zagreb. Glede na položitev dvojnega tira bodo morali tudi precej preurediti in povečati železniško postajo v Sevnici. To zahteva tudi graditev nove železniške proge St. Janž—Sevnica.

* Kras ima zdaj dovolj moč. Kras je zadnje tedne pretela grozeča nevarnost, da bo po suhi uničenega še daleč malo, kar drugače zraste na borni zemlji med kraškimi skalovjem. Zadnje dni pa je trajalo pordnevo deževje, ki je spet dodobra napojilo žejno zemljo. Četudi žetev ne bo obilna in je trava še vedno zelo redka, vendar je najhujše zlo odstranjeno. Ker sadje dobro obeta in so nastavki po vinogradih zadovoljivi, je vsaj nekaj upanja, da bo kraški kmet, če že ne dobro, vsaj za silo preživel bodočo zimo.

* Simon Kmetetz †. Dne 3. junija je v Ljubljani po mukoplnem trpljenju umrl g. Simon Kmetetz, dolgoletni imejatelj potovalne pisarne. Simon Kmetetz je mnogim našim ljudem v tujini dobro poznan, ker nešteto teh se je baš na njega obrnilo prej za svet in navodila, predno so se izselili bodisi v Severno ali Južno Ameriko, Francijo, Holandsko ali drugam. Pogreb pokojnika se je vršil 5. junija ter je bil pokopan na pokopališču pri Sv. Križu v Ljubljani.

* Razgrajati so ubili pomirjevalca. Eno zadnjih nedelj zvečer so se v Majčičevi gostilni v Levcu pri Celju stopili Karel iz Leveca, Avgust z Ostrožnega in Viktor iz Arje vasi. Gostilničarka jih je skušala pomiriti. Ker se ji to ni posrečilo, je poklicala na pomoč 31-letnega, v cinkarni zaposlenega delavca Josipa Jankoviča iz Leveca, ki je bil pri nekem prijatelju v isti hiši na obisku. Jankovič je začel fante miriti, Avgust pa je zgrabil sesalko za kolo in udaril v njo Jankoviča po rami. Nato so planili ostali gostje pokonci in vrgli omenjene tri sirove razgrajace iz gostilne. Fantje pa so nedaleč od gostilne obstali in se začeli znova pretepati. Jankovič je spet stopil k njim in jih spet miril, nenadno pa se je zgrudil na tla. Eden izmed razgrajacev ga je bil zabodel z nožem nad srem. Jankoviča so prepeljali z reševalnim avtomobilom v

celjsko bolnico, kjer pa je drugi dan izdihnil za hudo poškodbo. Orožniki so vse tri pretepače aretirali in jih izročili sodišču. Karel in Avgust trdit, da je Viktor zabodel Jankoviča. Žalostni dogodek je razburil prebivalstvo daleč na okoli, saj v teh krajih že mnogo let ni bil izvršen uboj.

* Železniška nesreča. Na progi Misljinje—Slovenjgradec se je te dni zgodila velika železniška nesreča. Kakih 15 km ven iz Slovenjgradca se je pretrgal tovorni vlak, sestavljen iz devetih vagonov, ki so bili naloženi z lesom. Ker tam proga precej visi, so odtrgani vagoni zdrveli z veliko silo nazaj proti Slovenjgradu, kjer so se pred postajo v tretjem tiru iztirili in razbili. K sreči človeških žrtev ni bilo, ker so delavci takoj poskakali iz vagonov. Škoda pa je zelo velika, ker so se, kot že rečeno, vagoni domala popolnoma razbili, zraven je še pa proga bila tako poškodovana, da se je potniški promet mogel dva dni vršiti samo s presedanjem, tovorni promet pa je bil sploh popolnoma ustavljen.

* Tragična smrt v goreči domačiji. V Dražencih pri Turinšču na Dravskem polju je imela hišo s hlevom vdova Marija Krumpakova. Nekaj sto metrov od hiše ima njivo, ki jo sama obdeluje. Na tej njivi je pred dnevi delala, a doma je pa pustila 14-letnega sina Alojza, da je pazil na domačiji. Iz doslej še neznanega vzroka pa se je med tem časom užgala slamnata streha hiše in je ogenj uničil vse poslopje s hlevom vred. Gasilska četa iz Hajdine, ki je prihitela na pomoč, ni mogla več dosti rešiti. Ker manjka v vasi vode, je imela precej dela, da je požar omejila toliko, da ni bilo nevarnosti za druge blizu stoječe hiše. Ko je posestnica prihitela na kraj požara, je zamanj iskala svojega sina. Ker fanta ni bilo od nikoder, se je nesrečne matere prišla zla slutnja, da je sin našel smrt v plamenih. Gasilci so res začeli takoj s kavlji razkopavati ruševine ter končno potegnili izpod gorečih desk že delno zgorelega nesrečnega fanta. Manjkale so mu že noge in roke. Truplo so prepeljali v mrtvašnico na hajdinskem pokopališču. Slučaj je tembolj tragičen, ker je Krumpovi komaj 14 dni prej umrl soprog, sedaj pa ji je usodna nesreča ugrabila še sina.

* Velika tatvina v Savinjski dolini. V Grajski vasi pri Gomiljskem so bile posestniku Ivanu Slandru že več let zaporedoma ukradene velike množine hmelja, velikanske količine krasnega lesa, nadalje več metrskih stotov sena, živina, hmeljski drogovi, sadje, sadje, žito itd., z eno besedo, ti nepridipravi so kradli vse, kar koli jim je prišlo pod roko. Pred kratkim časom je pa zopet ta silno dobro organizirana tatvinska tolpa ukradla temu posestniku iz njegove shrambe velike množine živinске krme. V to grdo in umazano zadevo je zapletenih več uglebnih lesnih in hmeljskih trgovcev. Ta vsega pomilovanja vredni posestnik, ki ima že več let umobolno ženo, pet malih otročičev in razen tega je še on sam vojni invalid, trpi ogromno škodo. Čudno pa je, da orožništvo krivcev ne more izslediti, čeprav so ti že znani in se v javnosti o njih že splošno govori.

Nazijci začeli dvigati glave tudi v Jugoslaviji.
--- 75. kongres Z. D. zaključen. --- Konec avstrijske zvezne države.

Preko Pariza in Londona prihajajo iz Jugoslavije poročila, da so po zasedbi Avstrije nazijci začeli z intenzivno propagando tudi v Jugoslaviji, zlasti v štajerskem delu Slovenije in v Banatu, kjer se nahajajo večje skupine nemške manjšine.

Država je naravnost preplavljena z nazijsko propagando literaturo. Nemci so organizirali posebno propagandno centralo, katere glavni stan je v okolici Beograda. Ta centrala ima po vsej Jugoslaviji raztresene svoje agitatorje, ki sistematično delujejo po navodilih iz Berlina.

Agitatorji so po večini domačini, pripadniki nemških manjšinskih skupin v Jugoslaviji. Dobivajo pa iz Berlina denarno podporo v izdatni meri. Njih odposlanci gredo osebno v Berlin pod raznimi pretekami, nazaj pa se vračajo s polnimi žepi denarja. S tem denarjem vodijo propagando za nazijske ideje, poleg tega pa kupujejo zemljišča v važnejših krajih, zlasti ob meji in ob železnicah. Da so v Jugoslaviji Nemci strahovito dvignili glave, odkar je Nemčija zasedla Avstrijo, je že davno znana tajnost. Vendar se to dejstvo v javnosti doslej ni poudarjalo, z ozirom na politično zvezo z Nemčijo, ki jo je jugoslovnska vlada lansko leto iz gospodarskih ozirov sklenila z vlado v Berlinu. Nemci v Jugoslaviji pa so začeli stopati preko meje. Zda se čutijo že takorekoč gospodarje položaja. Njih drznost je dosegla tako mero, da je bila že celo jugoslovnska vlada prisiljena, nastopiti proti njim. Tako je bilo nedavno aretiranih 40 nazijskih agentov in notranje ministrstvo je izdalo prepoved, da se propaganda, kakršne so se ti posluževali, ne sme več vršiti.

V nazijskem glasilu, ki izhaja v Osijeku, je bil namreč priobčen članek, v katerem so se izrazile za Nemece v Jugoslaviji take zahteve, kakor jih je stavil za Nemece na Čehoslovaškem tamkajšnji nazijski vodja, Konrad Henlein. To je bila že skrajnost, katere jugoslovnska vlada ni mogla in ni smela več prezreti.

Ta preokret stvari je jugoslovnsko vlado naenkrat postavil pred nevarnost, da bo ali morala prekiniti svoje prijateljske odnose z Berlinom, če ta propaganda na njenem ozemlju ne bo prenehala, ali pa bo morala nositi posledice in resignirati.

Razvoj dogodkov na jugovzhodu Evrope je začel vznemirjati čedalje bolj tudi Anglijo. Prišla je do spoznanja, da je njeno popuščanje napram nazijcem prineslo baš obratno temu, kar je pričakovala. Upala je, da bo z prizanesljivostjo utešila nazijsko pohlepnost po novem teritoriju in ublažila njihovo drznost v novih zahtevah, je pa oboje le še povečala. Prišla je zdaj do spoznanja, da je bila njena dosedanja taktika zgrešena in da ni več daleč čas, ko se bo njen prestiž moral ali popolnoma umakniti Nencem brez boja ali pa bo morala riskirati zadnji, neizogibni korak — oborožen konflikt.

Hitler dobro ve, da je Anglija prišla do tega spoznanja in tega tudi nič več ne skriva. Dočim je še pred nekaj tedni

javno in privatno povdarjal, da Nemčija ne želi vojne, gre do zdaj njegove izjave v vse drugačno smer, namreč, da bo on sam odločil, kdaj bo prišel pripravljen čas. Da se je Hitlerjevo mišljenje izpremenilo, se je zgodilo predvsem na pritisk raznih vplivnih nazijcev, zlasti ministra Goeringa. Ta mož, ki je Hitlerjeva desna roka, bi baje rad videl, da bi prišlo do spopada čimprej, dokler še ni Anglija dovolj pripravljena, in, kakor se trdi, je pred mesecem dni angleškemu poslaniku Hendersonu odkrito zagrozil, da bo morala Anglija pustiti Nemčiji prosto roko v vzhodni Evropi, ali pa bodo — zapeli topovi!

Pretečeni četrtek zvečer je bilo zaključeno redno zasedanje 75. kongresa Zdr. držav, ki se ne bo več sestal pred januarjem, ko se bodo sestali novi člani kongresa, katere bo ljudstvo izvolilo v prihodnjih novembarskih volitvah.

Senatorji in kongresniki so takoj po zaključku začeli odhajati na svoje domove, da se pripravijo na volilno kampanjo za novembarske volitve, ki bo začela dobivati polni razmah konec avgusta in začetkom septembra.

Med važnejšimi zakoni, ki jih je kongres tekom svojega zadnjega zasedanja sprejel, so: Amendiranje stanovanjskega zakona, ki določa federalno garancijo hipotek do 90 odstotkov vrednosti posestva, ako vrednost ne znaša čez \$6,000. Farmerski zakon o kontroli produkcije pridelkov. Ti vključujejo pšenico, koruzo, bombaž, tobak in riž. Revizija davčnega zakona in davčne strukture, ki je znižala davke na nerazdeljene profite korporacij, katerih letni dohodki znašajo \$25,000 in več. Zakon minimalne meze in maksimalnega delovnika. Ta zakon bodo izvajali administrator, ki ga imenuje predsednik, in administratorji podrejeni odbori. Dodatne aropriacije za financiranje gradnje religijnih projektov in javnih del. V te svrhe je kongres dovolil vsoto \$3,723,000.

Dalje se je odobrilo 375 milijonov dolarjev za kontroliranje voda in preprečevanje povodnj, kakor tudi zakon, s katerim se ustanavlja sistem brezposelnega zavarovanja za železniške uslužbence. Med pomembnimi odločitvami v teh zadnjih dneh je bila tudi uzakonitev pravice za vladne departemente in agencije, da smejo v gotovih slučajih nadzorovati in pregledati brzojave, ki jih dobivajo privatna podjetja. Zakon, katerega vladni nasprotniki žigosajo kot "špijonski zakon", daje omenjeno pravico vladi, kadar ima vzroke za sumničenje, da kako podjetje krši kriminalne zakon Zdr. držav.

Tako je torej končal 75. kongres svoje delovanje dveh let in kongresniki so se razšli na počitnice, predvsem pa na kampanjo za jesenske volitve. Pri volitvah v novembru bodo izvoljeni vsi člani poslanske zbornice, po številu 435, in ena tretjina senatorjev, 34 od 96. Tisti, ki bodo stopili pred ljudstvo za ponovno izvolitev, bodo morali brez dvoma pokazati rekord, da so svoje dosedanje delo izvršili, kakor jim

ga je ljudstvo naročilo. Pri tem bo igralo brzkone važno vlogo to, kako stališče so zavzemali posamezni kongresniki napram predsedniku Rooseveltu tekom zadnjih dveh let. Ne more se namreč tajiti, da je bila v letu 1936 večina kongresnikov izvoljena na podlagi svojega zatrevanja, da neomejeno stoji za predsednikom. Mnogi pa so takoj po izvolitvi pozabili na te svoje obljube in so ob več prilikah pokazali nasprotstvo Rooseveltovemu programu. Pri tem sta ostali v spominu najbolj dve zadevi: Prva je tvorila predlog za reorganizacijo vrhovnega sodišča, katerega je pobil senat; pri drugi je šlo za predlog reorganiziranja vladne administracije; temu pa je poslanska zbornica zadala konec.

Pa tudi ob raznih drugih prilikah so demokratski kongresniki pokazali svojo nasprotnost Rooseveltu. Njih ponovna izvolitev odvsi zdaj od tega, ali bo ljudstvo pozabilo na te dogodke in ponovno izrazilo zaupnico upornim kongresnikom, in pa od možnosti, da je med temi leti Rooseveltova popularnost pri ljudstvu padla, kar pa ni dosti verjetno.

Nemški notranji minister dr. Frick je bil te dni na Dunaju, kjer je organiziral upravo bivše avstrijske zvezne države. Po njegovih določilih je najvišji predstavnik oblasti v Avstriji državni komisar Burekel, ki je tudi najvišji predstavnik stranke v "Ostmarki", kakor se Avstrija odslej imenuje. Nekdanja avstrijska vlada postane "deželna vlada Ostmarkke". Notranji minister je značilno poudaril, "da se imenuje nova deželna vlada Seyss-Inquart", ki ima torej osebno v rokah vse upravne posle, ki jih on svojevolično porazdeli med 5 deželnih ministrov, ki so mu odsej še na razpolago. "Ostmarka" je upravno razdeljena v 7 področij, ki se zemljepisno popolnoma ujemajo s področji strankine razdelitve. Da sta država in stranka eno, pride do izraza, da je vodja stranke v pokrajini (Gauleiter) obenem tudi deželni glavar, to je predsednik deželne uprave (Landeshauptmann). Bivša Avstrija je razdeljena v sledeče pokrajine (Gau): Dunaj, Oberdonau, Niederdonau, Steiermark, Kaernten (Koroška) Salzburg in Tirol. Meje pokrajin se ne ujemajo popolnoma s mejami prejšnjih zveznih dežel. Tako je Koroška dobila v svoj okvir tudi Vorarlberg, Burgenland (Gradišsko) je izginil in pride južni del štajerski, severni pa k Unterdonau. Prav tako pride nekaj političnih okrajev nekdanje Gornje Avstrijske k Unterdonau. Dunaj je posebna upravna edinica. Notranji minister dr. Frick je pri tej priložnosti poudaril, da mora biti Avstrija do majnika 1939 v vsakem pogledu vistostomerjane z ostalo Nemčijo. Istočasno so bile tudi posamezne pokrajine (Gau) razdeljene v strankina in upravna okrožja, ki se zopet popolnoma ujemajo. O zemlji, koder prebivajo Slovenci na Koroškem, je bilo razdeljeno v okrožja Velikovec, Celovec in Beljak, ki slovensko ozemlje režejo v navpični meji od severa do Karavank. K okrožju Beljak spada tudi vsa Zilska dolina.

Domači in drugi dogodki po Zdr. državah

— V Cleveland, O., se je vrnil pred dnevi iz Jugoslavije Mr. A. Kollander, ki je 18. maja spremljal potnike v domovino. Z njim so dospeli Mrs. Angela Trdan z dvema sinovima k možu Franku Trdanu v Cleveland, ter Mrs. Mary Mohar s 6 otroci. — V mestni bolnišnici je pred dnevi preminula po dolgi in mučni bolezni rojakinja Rose Furlan, rojena Likar, stara 42 let. V Clevelandu zapušča moža in enega sina. V Zgornji Idriji, kjer je bila pokojna rojena, pa zapuščala sestro in več sorodnikov. V Ameriki je živela 17 let. — V St. Luke's bolnišnici pa je preminula na poslednjih operacijah rojak John Cergol, star 52 let, po domače Bajnikov John. Do ma je bil iz vasi Vatovlje na Primorskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 25. leti. Tu zapuščala ženo Heleno, rojeno Gustinčič, enega sina in tri hčere, v starem kraju pa mater in eno sestro. — Smrt je v Clevelandu pobrala pred dnevi tudi rojaka J. Skofiča, starega 62 let in ki je bil doma iz Suhe pri Predosljah. Tukaj ne zapuščala nič sorodnikov, v stari domovini pa zapuščala sestro in več vnukov. V Ameriki je živel 25 let. — Istotam so pred dnevi našli v Gordon parku mrtvega rojaka Mike Zadnika, ki je star 62 let. Doma je bil nekje od Krasa, kjer zapuščala več sorodnikov. Truplo ranjkega so prepeljali v okrajno mrtvašnico. Rajni Zadnik je bil poznan kot miren in pošten človek in prijatelji ga bodo gotovo pogrešali.

— V Chicagu, Ill., se ponašajo z novim slovenskim zdravnikom v osebi dr. Franka Grilla, ki je pred dobrim tednom dobil diplomu na Loyola univerzi v Chicagu. Ves čas svojih študij je dosegel visoke in odlične rede. Sedaj je nastavljen kot internist v bolnišnici sv. Ane v Chicagu. Oče mladega zdravnika, rojak Frank Grill, je bil rojen v Dol. Bušineu pri Toplicah na Dolenjskem, mati Mary, rojena Strugar, je pa doma iz Črnomlja.

— V Ely, Minn., je zadnje dni pobrala smrt rojaka Antona Burjo, starega 40 let in doma iz Brezja v občini Mekinje pri Kamniku. Pokojnik zapuščala tu soprogo, dva sinova, dve hčeri in brata.

— V Strabane, Pa., je pred kratkim udaril vlak rojakinjo Barbaro Horvat, ki je na posledicah poškodb nekaj ur pozneje umrla. Pokojnica je bila stara 55 let in doma iz Sombora. Zapuščala moža in štiri otroke.

— V Chicagu, Ill., je pred dnevi umrl rojak Math Skribnar, star 50 let in doma iz Senože pri Kamniku. Bil je bivši vojak v ameriški armadi in 16 let je bil uradnik na pošti v Chicagu.

— V Hutchinsonu, Pa., je po kratki in težki bolezni za vedno zatisnila oči rojakinja Barbara Vrtačnik, rok. Juvan, stara 37 let in doma iz Vač pri Litiji. V Ameriki je bilo okrog 18 let in tu zapuščala moža in hčerko, strica in teto, nekje v Yomingu pa očeta; v starem kraju zapuščala pa mater in eno sestro.

— V Sudbury, Ont. (Kanada), so našli pred tednom zunaj naselbine ustreljenega Nika Lončarja, hrvaškega delavca. Na njegovem truplu so bili znaki težkih udarcev, iz česar se sklepa, da je bil umorjen namenoma.

Predsednik Roosevelt bo to poletje obiskal skoro vse Zdr. države.

V kratkem se poda predsednik Roosevelt na potovanje in bo odsojen iz Washingtona vse poletje in pozno v jesen. Prepotoval bo skoro vse Zdr. države. Predsednik je dobil že nad 100 povabil, da se udeležijo raznih konvencij, odkritij spomenikov in enakih slavnosti. Seveda vseh povabil ne more sprejeti. Odločil pa se je, da gre tudi v Michigan, kjer bo navzoč, ko bosta izročena prometna dva nova mostova, ki peljeta v Kanado. V Michigan bo skoraj gotovo potoval skozi Milwaukee. Računa se, da bo predsednik na svojem obsežnem potovanju obiskal nič manj kot 31 držav.

52 ljudi izgubilo življenje v železniški nesreči

Vlak "Olympian" od Milwaukee železnice, ki je poznan kot eden najboljših vlakov omenjene železnice, se je prošlo nedeljo ponesrečil, ko se je porušil most nad Montana potokom, ki je radi deževja silno narastel. Vozovi vlaka so padli v deročo vodo. Pri tem je izgubilo življenje 52 oseb. Tekom prvih par ur po nesreči so potegnili iz vozov v vodi 17 trupel. Večinoma so bili to potniki iz Seattle in Tacoma, Wash. Na vlaku je bilo vsega skupaj 160 oseb, in med temi jih je 52 izgubilo življenje, okrog 60 pa je dobilo težke poškodbe. Tragedija je ena največjih v zgodovini ameriških železnic tekom zadnjih let, in prva nesreča na Chicago, Milwaukee & St. Paul Rd. v dvajsetih letih. Montana potok, ki je bil še par minut pred nesrečo skoraj suh, je naglo narastel, in most se je začel nevarno maha, ki je težka lokomotiva pridržala nanj in se v istem trenutku tudi zrušil pod njo. Nesreča se je dogodila ponoči, ko je večina potnikov spala.

V letu 1937 je v Zdr. državah radi nesreč izgubilo življenje 106,000 oseb, škoda je tri milijarde.

Kot poroča "National Safety Council" v Chicagu, je bilo v letu 1937 v raznih nesrečah ubitih nič manj kot 106,000 oseb. In to samo v Zdr. državah. To je dvakrat več kot je bilo vseh ameriških vojakov ubitih tekom svetovne vojne. — Ranjenih je bilo v raznih nesrečah 9,900,000 oseb. Finančna izguba, ki so jo utrpeli sorodniki ubitih in ranjenih, se računa na \$3,600,000,000. — Od avtomobilov je bilo v letu 1937 ubitih 39,500 oseb, dočim jih je bilo 1,380,000 ranjenih. Skupna tozadevna škoda znaša \$1,700,000,000. Kot izguba se računa izgubljeni zaslužek, zdravniška pomoč, poškodovana lastnina, itd. — V 1937. država je bilo v letu 1937. manj avtomobilskih nesreč, dočim se je število smrti v 21. državi zvišalo. Povprečno ubijejo avtomobili v Zdr. državah 106 oseb vsak dan. — Ogromno je tudi število delavcev in drugih, ki so bili ubiti pri svojem poslu, navadnem delu, trgovini ali v uradu. Število teh znaša 19,500. Edino razveseljivo znamenje v vsem tem poročilu o strahovitih nesrečah je, da je bilo lansko leto približno 2,000 manj otrok ubitih od avtomobilov kot pa v prejšnjem letu.

AGITIRAJTE ZA OBZOR!

JUGOSLOVENSKI OBZOR

THE YUGOSLAV OBSERVER

The Only Yugoslav Newspaper in Wisconsin. — Published weekly by the
OBZOR PUBLISHING CO.

Frank R. Staut, Editor & Publisher

630 W. National Avenue — Tel.: Mitchell 4873 — Milwaukee, Wisconsin

65

SUBSCRIPTION RATES:

One year	\$2.50
Six months	\$1.50
Europe and other foreign countries: one year	\$3.50
Six months	\$2.00

Dopisni brez podpisov se ne priobčujejo. — Za vse ostale dopise odgovarjajo
dopisniki sami in ne uredništvo. — Rokopisi se ne vračajo. — Pri spremembi
naslova naj naročniki navedejo poleg novega tudi stari naslov.

Lokalne novice

Ako imate na naslovu li-
sta, ki ga prejimate, ozna-
čeno

6-23-38

pomeni to, da Vam je s to
številko potekla naročnina
ter Vas prosimo, da jo čim
prej obnovite, da Vam lista
ne ustavi.

— **Rojak ubit od poulične železnice.** Pretečeno nedeljo okrog poldne se je po naselbini bliskovito raznesla tragična vest, da je znanega rojaka Johna Evanicha zadela voz poulične železnice in da je bil nesrečen na mestu ubit. Nesreča se je pripetila na križišču W. National Ave. in So. 38th St. v trenutku, ko je John zapustil hišo svojega brata Louisa na sproti postajališča poulične železnice, da se vrne domov k kosilu. — Evanich je rano v jutro dobil od svojih otrok, 17-letne Ruth in 14-letnega Clarence, za priliko očetovega dne, ki je bil v nedeljo, dve lepi ovrtnici v spomin. Bil je izredno vesel tega darila in ponosen, ker je imela hčerka jutri (v petek) graduirati iz South Division visoke šole, sinko Clarence pa je graduiral prej-
šnji četrtlet iz St. Patrick šole. Zadovoljen se je odpravil z doma na običajni nedeljski dopoldanski izprehod ter spoto-
ma obiskal tudi svojega brata Louisa, ki živi na 3730 W. National Ave. Ko se je okoli poldnavajste ure dopoldne poslo-
vil od brata, je zagledal, da iz west ališke smeri baš prihaja voz poulične železnice, s katerim bi se lahko vrnil domov. Kot pripovedujejo očividci, je stekel čez cesto, da bi ga ujel, vozač pa ga ali ni videl, ali pa se ni nadejal, da bo Evanich skušal priti še na njegov voz in zato kare ni ustavil, temveč je nadaljeval z vožnjo. Evanich je v naglici priletel direktno pred voz, ki ga je podrl in kotil pred seboj še kakih 50 čevljev, dokler ni vsega okrvavljenega odbil v stran, kjer je nesrečen nezavesten obležal. Voz je drvel naprej še kakih 75 čevljev, predno se je motornemu posrečilo ustaviti ga. Ponesrečenca so nemudoma odpeljali v Emergency bolnico, toda je med potjo že izdihnil. V koliko je motornik kriv nesreče, bo dognala še preiskava. — Pokojnik Evanich je bil star 48 let ter mirnega in tihega značaja. Družina živi na 938 W. Mineral Street. Njegova soproga Mary je znana društvena delavka pri društvu "Napredna Slovenka" št. 6 in pri Zen. zboru "Planinska Roža". Slična tragična nesreča je zadela družino že pred devetimi leti, ko jim je pri kopanju v jezeru utonila hčerka. Doma je bil pokojnik iz Malih Loč pri Ilirski Bistrici na Notranjskem; ter je bival v Ameriki 31 let. Poleg družine zapuščata tu v Milwaukee še štiri brate, Louisa, Andreja, Josipa in Karla, v Spokane, Wash., pa še enega brata Franka. V starem kraju mu tudi še živi oče Anton. Bil je član društva "Lilija", Sloge št. 16 SNPJ in "Združeni Slovani" JSKJ. Pogreb se je vršil včeraj, v sredo, iz cerkve Sv. Patrika na Calvary pokopališče. Simpatični pokojnik, ki mu je bila usojena tako tragična smrt, bo pri vseh številnih prijateljih, ki so ga poznali, gotovo ohranjen v najblažjem spominu, njegovi družini in bratom ter očetu v starem

kraju pa izrekamo naše iskrene sožalje!

— **Radio program,** ki ga je izvajala slovenska mladina skozi WISN postajo zadnje nedelje dopoldne, je napravil najboljši vtis ter upamo, da je postaja, ozir. "Breakfast Club", dobil dovolj odziva in zahvale s strani poslušalcev, da bo drugi zopet rade volje dal radijski čas na razpolago slovenski pesmi in slovenski besedi. Program je izvajal mladinski oddelek društva "Lilija", pod vodstvom pevovodje g. Cirila Muškatevca in ob spremljevanju njegovega sina g. Leo Muškatevca na klavir. Mladina je ljubko in korajžno zapela nekaj lažjih narodnih pesmi, dočim je Mr. Louis Bashell dovršeno zaigral nekaj komadov na harmoniko. Lep pozdrav slovenskim očetom je deklamirala tudi Miss Josephine Matloh. V prednaznanilih po slovenskem časopisju, in tudi v našem, se je na željo prireditelnega vodstva smelo poročati le, da je to "slovenska mladina", češ, da ne bo kje kak "užaljenosti". Iz oznanila po radiu pa izvemo, da je to mladina "Lilija". Kadarkoli čitamo o slovenskih radijskih nastopih po drugih naselbinah, vedno čitamo tudi kdo ga prireja in kdo nastopi. Tudi o vsakem angleškem ali katerekoli druge narodnosti nastopu na radio, vemo že iz prednaznanil, katera organizacija ga prireja. Le pri nas v Milwaukee se bojimo, da ne bo kdo "užaljen", če mu povemo vnaprej, kdo nastopi. "Silly", bi rekel Amerikanec. Društvo "Lilija" je lahko ponosno, da ima tako dobro izvežbano mladino in vse priznanje je treba dati pevovodji Cirilu Muškatevcu, ki se trudi z njo, da jo je tako daleč "izoblat", da lahko brez krivih nastopov pred radijsko javnostjo. Ni torej prav nobenega vzroka za kako skrivanje in drugi o takem nastopu le s ponosom povejmo javnosti vnaprej kdo smo, ki bo gotovo hvaležna za to, če se je ne drži v temi.

— **Odlični gost iz Pittsburgha.** Prejšnji teden se je za par dni v Milwaukee mudil naš belokranjski rojak Anthony Lucas, prometni sodnik mesta Pittsburgha, Pa., ki je obiskal tu svoja brata odvetnika Nicka Lucasa in westališkega aldermana Paul Lucasa. Ob tej priliki ga je zanimalo tudi poslovanje milwaukeeškega prometnega sodišča ter je v petek nekaj ur prisostvoval ob strani okroglega sodnika Neelena prometnim obravnavam na njegovem sodišču. Slične procedure, iz katerih črpa izkušnje za svojo lastno poslovanje v Pittsburghu, si je ogledal tudi o sodišču v Chicagu. Odlični obiskovalce se s soprogo, s katero sta te dni obhajala 25-letnico srečnega zakona, nahaja na počitniškem potovanju ter si bosta ogledala tudi daljni zapad, nakar se začetkom julija vrneta nazaj v Pittsburgh.

— **Smrt postarane naseljenke.** V sredo, 15. junija, je na svojem domu, 1638 So. 62nd St., v visoki starosti 77 let preminula Mrs. Mary Knafelc, rodom Nemka, ki se je pred šestimi leti poročila s Slovencem Josipom Knafelcem. Umrla je za težkimi poškodbami, ko je pred petimi tedni padla po stopnicah in si zlomila vrat. Poleg soproga zapuščata še tri sinove in dve hčeri ter enega posinovljenca. Truplo je bilo v

soboto prepeljano v Port Washington, Wis., kjer je bilo na ondolnem St. Mary pokopališču položeno k večnemu počitku. — Blag ji spomin, preostlim pa naše sožalje.

— **Nesreča v tovarni.** Pretečeni petek je v Harvester tovarni, kjer dela manjša nesreča zadela rojaka Steve Salomona, predsednika društva "Bratoljub" št. 234 SNPJ. Pri delu mu je padla na nogo težka železna traverza, ki bi mu jo skoro zdrobila, da ni imel na sebi z jeklom podloženih varnostnih čevljev, ki so za-
držali silni udarec. To mu je rešilo prste na nogi ter je dobil le manjšo poškodbo na gornjem delu stopala. Zdravi se v domači zdravniški oskrbi.

— **Sprememba obrti.** Kakor čujemo, bo s 1. julijem prevzel v oskrbo znano Tamše dvorano z gostilniškimi prostori in kegljiščem vred rojak Tony Lenko, sin gl. tajnika J. P. Z. Sloga. Njegove dosedanje prostore na 901 W. National Ave. ki jih je imel v najemu, pa bo prevzel lastnik poslojpa sam, rojak Frank Jager, ki je doslej vodil gostilno na 1600 So. 1st St. Mrs. Tamše, ki je doslej oskrbovala dvorano in ostale prostore, se začasno poda v zasebno življenje.

— **Odlikovani učenec.** Iz St. Rose farne šole je zadnji teden z najvišjo odliko graduiral tudi 15-letni slovenski deček Edvard Pavletich, sin Mr. in Mrs. Edvard in Tillie Pavletich, 3329 W. Clybourn Street, ter je v nagrado dobil prosto šolnino (Scholarship) v Pius XI visoki šoli, ki se avtomatično obnavlja vsako leto, ako učenec doseže 90% uspehov ali več. Pridnemu učencu in njegovim staršem čestitamo na tem odlikovanju.

— **Novi državljani.** Prejšnji teden je zopet 18 Jugoslovencov dobilo državljanske papije, med njimi tudi 4 Slovenci: an sicer: Miško K. e, 290 S. Woodward St.; Mrs. J. J. Matko, 2649 N. 32nd St.; Frank Florjančič, 1736 So. 7th St.; Michael Benko, 3563 N. 19th St. Novim državljanom naše čestitke!

— **Poročno dovoljenje.** Vzeli te dni: Anton Bolkar, 1309 So. 60th St., West Allis, in Joanne Pogachnik, 324 W. Mineral St.; Anthony Schwegel, 1317 W. Mineral St., in Pauline Zaiz, 1303 So. 10th St.; Alois C. Grellinger, 1835 So. 31st St., in Antoinette Trattar, 2545 N. 36th St.; Carl Wegner, 7007 W. Greenfield Ave., West Allis, in Antoinette Bozich, 1243 So. 98th St. — Bilo srečno!

— **Rojnice** so se zglasile te dni pri družini znanega slov. plumberja Victorja Frangeseha, 1701 So. 71st St., ter ji pustile zdravo hčerko.

— **50-letnico rojstva** je te dni praznoval v družbi prijateljev, ki so mu za to priliko priredili "presenečenje", rojak John Mermal, 1108 So. 7th Street. — Še na mnogo let!

— **Nakup Steel Co. zemljišča odobren, toda za \$2,700,000.** Mestni koncil je pretekli ponedeljek po 5 in pol urni burni debati odločil, da mesto kupi znano, 132 akrov obsegajoče zemljišče chicaške jeklarske družbe, za katero slednja zahteva \$3,500,000, toda ne za to vsoto, pač pa največ za \$2,700,000. Odločitev je izpadla s 14 proti 13 glasovi, torej z večino enega glasu, ki ga je v zadnjem trenutku vrغل v klub za nakup ald. Dietz, ki je prvotno posledno bil proti nakupu. Svoj glas je oddal s pridržkom, da se mora cena znižati na 2,700,000, kar je ostala večina sprejela. Ali bo družba to ponudbo nižjo ceno sprejela, je še negotovo. V svoji zadnji izjavi je odločno povdarila, da je cena \$3,500,000 zadnja, ki jo je voljna sprejeti. Predsednik koncila, ald. Devine, je imenoval odbor štirih aldermanov in mestnega zemljiškega agenta, ki ima nalogo, da se družbo nadalje pogaja glede cene. Sentiment davkoplačevalcev za in proti nakupu je razdeljen na dva skora enaka dela. Dočim zagovorniki nakupa povdarjajo, da je cena \$3,500,000 z ozirom na

bodočo vrednost zemlje ob o-bali primerna, in da mora mesto glasom 12 let starega kontrakta z družbo itak potrošiti okoli 2 milijona, da zasuje jezero v obsegu 51 akrov in to novo zemljišče potem izročiti družbi, pa nasprotniki nakupa dokazujejo, da je cena visoko pretirana in bi se družba zemljišča le rada iznebila, da se s tem izogne davkom v znesku blizu \$100,000 na leto, ki jih mora sedaj plačevati mestu. Mesto rabi zemljišče, da se zida nad njim in preko njega podaljšek avtomobilske obrežne ceste Lincoln Memorial Drive ter tako zveže severovzhodni del mesta z južnim.

— **Sodnik John C. Karel** je bil zadnje sredo ponovno izvoljen za vrhovnega predsednika Equitable Reserve Association, ameriške zveze zavarovalnih organizacij, ki je imela prošli teden tu v Pfister hotelu svojo konvencijo. Na konvenciji je govoril tudi novi podgovernor Herman L. Elern, ki je dejal, da ima Milwaukee najboljšo mestno upravo med vsemimi mesti Združenih držav. Sodnik Karel je predsednik te organizacije že mnogo let.

— **Kopalna sezona** v milwaukeeških javnih kopališčih je otvortvena. Od teh kopališč bo letos in naprej ostalo trajno zaprto le Gordon park kopališče ob Milwaukee reki radi ne-
zdrave vode, dočim bo Bradford kopališče ob jezerski obali dobilo letos novo izboljšavo v nočni razsvetljavi. Obrežje bo večernim kopalcem razsvetljevalo 12 velikih žarometov na razdaljo 300 čevljev. Stroški za to izboljšavo stanejo okraj \$1,800.

SHEBOYGAN

— **Generalni poštni mojster Farley pride v Sheboygan.** V Sheboyganu se bo v dne 6. 7. in 8. julija vršila konvencija državnih poštinih mojstrov, ki se združeni v skupni organizaciji Wisconsin Association of Postmasters. Ob tej priliki pride v Sheboygan dne 8. julija tudi generalni poštni mojster Zdravih držav James A. Farley, ki bo konvencijo pozdravil osebo in nagovoril. Njemu v počast bo v Eagle auditoriju prirejen banket, h kateremu se pričakuje preko 1000 lokalnih poštinih mojstrov in njihovih žen iz vseh delov Wisconsin. Po banketu se gost iz Washingtona vrne tdkoj v Chicago, odkoder se potem poda na govorniško turnejo po zapadu.

News and Views

Our Dilemma

Take a stroll my friend into any one of Milwaukee's beautiful parks with their nice shady trees and shrubbery. Benches are scattered throughout the park, and one can either watch athletic activities, the water, muse in retrospective mood by one's self, or prognosticate the world's events in such little circles to cogitate upon and expound theories and principles all in which each sponsor claims to have the panacea for all the earthly ailments now afflicting our social domain.

As one goes hither and yonder one hears of the deficiencies of our present social system, and when one gives ear to the various solutions one soars through the pleasures of philosophic thought. Time passes, and then once again, the coarse necessities of physical existence drag one down from the heights of altruistic thought, down to the realm of economic strife and gain.

One might say all this is just fancy, but no my dear reader, think again. We spend but a few brief years here in earthly existence, we have desires, we want to possess, we want to accomplish, some of these things as individuals,

some as a group, and others as a mass.

Why the quandary we are in today? There is a very simple answer to it all, yet man has continually down through the ages met and rebuffed the principle that gives us the key to the solution of our burdens.

Love, and love alone, shall sweep away the debris and havoc wrought by selfishness and greed. Look you my friend, forward and backward across the pages of history, gaze if you will across the warp and woof of civilization, and see if you can find anywhere but that love begot love, and that unscrupulous the maelstrom of our daily circumstance. Because of such conditions we as a people have lost our sense of proportion, and we see little things as big, and big things as little.

Therefore it would argue well for us to pay more attention to the Lord's second commandment, and inculcate it with more evidence into the very weave of our daily life. One must not measure our success in life by the yardstick of earthly material possessions. How true the saying that our lives are but mirrored reflections of our efforts. The best place to start and continue our distribution of international theories but right in our own personal sphere, as we rub elbows with our fellow men in our daily local activities.

Markham, the poet, so ably expresses it in that portion of verse which says "He that would love me not, a circle drew that shut me out. But love and I, had the wit to win, for we drew a larger circle that took him in."

Frank Schneider.

LILY LODGE NEWS

Miss Victory finally visited the Lily Baseball Team last Sunday when the boys knocked the ball all over the lot to grab a thriller from the Buzzards by a score of 13 to 10.

The slugging of Frank Primozich, and a fine job of relief pitching on the part of Lud Krosel were the high spots of the game.

The Lilys came from behind to nab the contest. The Buzzards started like a house on fire at the expense of "Dizzy" Zortz. They bunched four hits, a walk and two errors for six runs in the first inning. Krosel went in with two outs in the second and allowed only two hits the rest of the way.

The big blow of the game came in the fourth inning, climaxing a seven run rally. E. Vodnik and Krosel were on the bags when Primozich finished eating his box of wheaties but scored ahead of him when he connected for a circuit drive.

Our only casualty occurred when our fiery manager, John Mohorko, received a beautiful "shiner". That was why Johnny stayed at home Sunday night.

The victory does not mean that all our troubles are over. Mohorko still has his worries and, if the team doesn't start playing ball as a team, it won't be long before he'll have gray hair.

This week's "big six" includes the following:

	G.	A.B.	R.	H.	Pet.
Krosel	5	13	5	8	.615
Smrekar	5	16	7	7	.438
Primozich	5	14	4	5	.357
Spende	6	15	4	5	.333
A. Vodnik	5	16	7	5	.313
Gallun	3	10	2	3	.300

This Sunday our heroes will play the famed Gnader Sluggers. "Lefty" Krosel is slated to start on the firing line so come out and do a little cheering, it might help him win the game. The contest will be played at E. Conway and S. Logan in Bay View and will start at 2:30 P. M.

"Scribbler"



ZVEZA LILIJA

Ustanovljena leta 1912. Sedež: Milwaukee, Wis.

WISCONSIN

UPRAVNI ODBOR:
Predsednik: Mihael Geiser, 822 West Bruce Street, Milwaukee, Wis.
Podpredsednik: Frank Medle, 1314 So. 62nd Street, West Allis, Wis.
Tajnik: Joe Matoh, 704 South 9th Street, Milwaukee, Wis.
Blagajnik: John Selich, 838 South 6th Street, Milwaukee, Wis.
Zapisnikar: Frank Britz, 708 South 7th Street, Milwaukee, Wis.

NADZORNI ODBOR:
Jakob Starha, 1339 South 7th Street, Milwaukee, Wis.
Lud. Vodnik, 652 W. Bruce Street, Milwaukee, Wis.
Val. Medle, 2037 W. National Ave, Milwaukee, Wis.
Mary Skusek, 747 W. Bruce Street, Milwaukee, Wis.

URADNO GLASILO:
"OBZOR", 630 West National Avenue, Milwaukee Wis.

ZDRAVNIK:
Dr. John S. Stefanez, 602 So. 6th Street, Milwaukee, Wis.

Društvene seje se vršijo vsak tretji petek v mesecu, ob 8. uri zvečer, na 739 W. National Ave. — Pri Zvezi Lilija se lahko zavarujete za samo posmrtnino \$500.00 ali \$250.00. Izdaja se tudi "20 Year Endowment" police in plačevanje do starosti 60 let. Poleg tega tudi za bolniško podporo. Sprejema se kandidati od 16. do 50. leta starosti obojega spola. Za posmrtnino se lahko zavarujete tudi drugodoci. — V mladinski oddelku se sprejema otroke od rojstva do 16. leta in se lahko zavarujejo za \$250.00 ali \$500.00 posmrtnine. Za podrobna poganila se obrnite na odbor.

WHO'S WHO — SLAVS IN AMERICA

Register

As a result of five years research work, a book with the above title is now being prepared for printing, and will be published very shortly.

Before delivering it to the printer, the editor requests the last moment assistance from professional men and women of Slavonic descent (Bulgarians, Carpatho-Russians, Croats, Czechs, Lausatians, Serbs, Poles, Russians, Serbians, Slovaks, Slovenes and Ukrainians), whom he was unable to contact, and hereby asks them to send in the following information concerning themselves and of those known to them: name, in full, professional title, nationality (or descent) and the address. Others, especially young people, are requested to assist in gathering this information. Undoubtedly there is a professional or distinguished person of Slavic descent in your community, so do send us data regarding him (or her) in accordance with the above request.

The book will contain some 20 to 25 thousand names of the distinguished men and women of Slavonic parentage, as well as names of professionals who came to America from various Slav countries. As a Register of wide scope, the book will also include those persons who have died and those who have returned to their homeland.

Through in the editor intends to register most of the Slav professionals since the Slavs began to come to the American continent. The book will include not only Slavs in the United States, but also those from Canada, Mexico, Central and South America, and will be published annually. The 1938 edition will be especially large. While the subsequent editions will be in modified form. Address your letters to:

Slavonic Press, 240 Manhattan Ave., New York, N. Y.

* **V Savi je utonil.** Na Majdičevem jezu v Kranju se je pred dnevi pripetila huda nesreča. Dva Majdičeva delavca sta tam popravljala deske za primer, da bi narasla voda čez noč. Delavcu Petru Remicu pa se je ena deska dvignila, da je obvisel čez jez. Njegov tovariš ga je hotel rešiti iz opasnega položaja, pa so bile njegove moči prešibke. Tako je Remic padel v vodo pod jezum. Nesrečen se je še dvignil in se skušal rešiti. Ko pa je stopil na kamen, mu je spodrsnilo, da je ponovno omahnil v vodo. Tovariš mu je hitro pritekel na pomoč in ga zavelel na prod. Poklical je pomoč in so Remica odnesli k vratarjevi hišici Jugobrunce. Prispel je tudi zdravnik dr. Bežič. Z u-metnim dihanjem so hoteli Remica obuditi k življenju, a je bilo vse zamanj.

* **Žrtvi porušenega lesnega skladišča.** V Masarykovi ulici v Mariboru se je zrušilo skladišče lesnega in premogovnega podjetja Miroslava Franceta in pokopalo pod seboj vodjo pisarne Ernesta Piščanca in delavca Franca Ferjančiča. Piščanca so kmalu rešili in ugotovili, da ima na več mestih zlomljeno levo nogo. Reševalci so nadaljevali reševalno delo in potegnili izpod ruševin Ferjančiča nezavestnega. Piščanca in Ferjančiča so prepe-ljali v splošno bolnico, kjer pa je Ferjančič kmalu nato umrl.

NAZNANILO PRESELITVE

Prijateljem in ostali slov. javnosti u-ljudno naznanjam, da bom s 1. julijem prevzel gostilniške prostore v svojem lastnem poslojpu na

901 W. National Ave.

ter se priporočam v nadaljnjo naklo-njenost.

Frank Jager,

1600 South 1st St.

PURE WHITE LEAD ZINC
100 lbs. \$8.60
Makes 10 gal. paint. — Strictly Pure
100% White Lead, 100 lbs. \$10.25.
Discount allowed to dealers. — Ready
Mixed Paints \$1.25.
FACTORY: 1636 W. Pierce St.

GASOLIN OLJE POPRAVILA
in vse
AVTOMOBILSKE POTREBŠČINE



PERKO'S GARAGE
426 So. 6th St. Tel.: Broadway 3660

POPRAVLJAMO
tudi
"bodies" in blat-nike ("fenders") ter oskrbljmo PREGRAVANJE

V JUGOSLAVIJO

S A M O 7 D N I

če potujete na ekspresnih parnikih:

BREMEN • EUROPA

Brzi vlak ob Bremen in Europa v Bremerhaven zadržati udobno potovanje do Ljubljane

Ali potujete s priljubljenimi ekspres parniki:

COLUMBUS

HANSA • DEUTSCHLAND HAMBURG • NEW YORK

Izborne železniške zveze od Cherbourg, Bremena ali Hamburga.

Strokovnjaški nasveti glede vizejev za priselence in obiskovalce.

Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali
130 W. Randolph St. Chicago, Ill.

HAMBURG-AMERICAN LINE NORTH GERMAN LLOYD

JUGOSLOVANSKA

PODPORNA

ZVEZA



'SLOGA'

Inkorporirana 1. 1915. Sedež: Milwaukee, Wis.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Viktor Petek, 3812 W. Greenfield Ave., Milwaukee, Wis.
 Podpredsednik: Anton Demšar, 2040 So. 92nd St., West Allis, Wis.
 Tajnik: John Lenko, 929 So. 6th Street, Milwaukee, Wis.
 Zapisnikar: John Arnič, Road 4, West Allis, Wis.
 Blagajnik: Anthony Yeray, 706 South 24th Street, Milwaukee, Wis.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Frank S. Ermens, 6227 W. Greenfield Ave., West Allis, Wis.
 Nadzornik: Frank Zajec, 725 W. National Ave., Milwaukee, Wis.
 Nadzornica: Tereziya Kayna, 4423 W. National Ave., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Joe Vidmar, 2027 W. Garfield Ave., Milwaukee, Wis.
 Porotnik: Anton Debevec, 1803 So. 15th Street, Sheboygan, Wis.
 John Poklar, 609 West Virginia Street, Milwaukee, Wis.

TISKOVNI ODBOR:

John Lenko, 929 So. 6th Street, Milwaukee, Wis.
 Frances Skube, 930 Broadway Ave., Sheboygan, Wis.
 John A. Obluck, 1130 W. Walker Street, Milwaukee, Wis.

URADNO GLASILO:

"OBZOR", 630 West National Avenue, Milwaukee, Wis.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. H. T. Kristjanson, 324 E. Wisconsin Ave., Milwaukee, Wis.

Seja glavnega odbora se vrši vsak tretji ponedeljek v mesecu, ob 7:30 zvečer na 725 W. National Ave. — Pri J. P. Z. Sloga se lahko zavarujete za \$1,000; \$500 ali \$250 posmrtnine in za \$1 ali \$2 dnevne bolniške podpore. — Zavarujete se tudi lahko za samo posmrtnino.

Pozor: Vse pošiljke in stvari, ki se tičejo gl. upravnega odbora in Zveze, se naj pošiljajo na gl. tajnika. — Vse zadeve v zvezi z blagajniškimi posli, se naj pošiljajo na gl. blagajnika. — Vse pritožbe namenjene gl. porotnemu odboru, se naj pošiljajo na predsednika porotnega odbora. — Vsi dopisi glede Zveze se naj pošiljajo na predsednika tiskovnega odbora, drusvene objave in naznanila pa na naslov uredništva.

Note: All remittances of business concerning lodges and members should be addressed to the secretary's office. — All financial matters should be addressed to the treasurer's office.

Priporočila k deseti redni konvenciji J.P.Z.S.

Čital sem zadnja priporočila sobrata Matt Udovca 10. redni konvenciji in se v mnogih točkah strinjam z njim ter je priporočljivo, da odbor za pravila resno razpravlja o njih.

Kot delegat društva št. 11 pa predlagam jaz sledeče spremembe, oziroma dodatke: Dodatek k členu XIV, točka 4, se naj v celoti glasi:

"Na vrednost police se sme članu posoditi denar za assessment. In sicer ne več kot 75 odstotkov od rezerve, prikrajšano za vsoto, ki je enaka enemu odstotku od zavarovane posmrtnine in prikrajšano za morebitni dolg člana Zvezi in društvu. Vsako posojilo mora biti zabeleženo na polici in član-izposojatelj mora dati za prejetje posojilo potrdilo z lastnoročnim podpisom. Od takega posojila se računa 6% obresti, plačljive polletno vnaprej ter mora biti vključeno v glavni knjigi Zveze. Član, kateri si izposodi rezervo, mora vedno gledati na to, da bo redno plačeval obresti. Ako za itd..."

Dodatek k členu XII, točka 1, naj se v celoti glasi:

"Ko bolniku poteče polna bolniška podpora, to je 182 dni, je upravičen še za nadaljnjih šest mesecev do izredne podpore in sicer po \$15 mesečno. Če je pa član še nadalje bolan, se mu izplačuje izredna podpora po \$15 mesečno še toliko mesecev, kolikor let je član Zveze v starostnem oddelku in to po letu 1914 vstopa. Kar znači, kolikor let je član plačeval na odškodninski sklad. V vseh slučajih za dobo članstva se izredna podpora ne plačuje ponovno, ampak le naknadno."

Dodatek k členu XIII, točka 5:

"Iz posmrtnine se ne sme izplačati drugega dolga kot zaostali assessment, obresti na rezervo in parezerva, ako isto umrli kraj dolguje! Plača se tudi hrana in stanovanje v zadnji bolezni, a samo z dovoljenjem dedičev."

Dodatek členu XII, točka 4: nekaj dodatka, stare operacije naj ostanjo, doda pa naj se: "Očesna mrena (cataract) \$60.00. Gnojitev lobanje ali večjih kosti v nogi, roki ali kolku \$50.00. Krčne žile na nogah (Varicose veins on legs) \$40.00. Uravnanje zlomljenih kosti sploh \$30.00.

Operacijske odškodnine se plačajo samo za operacije, navedene v pravilih. Ne plačajo se pa operacije vsled bolezni, za katero je član bolehal že prej, predno je bil zavarovan za odškodninsko podporo. Nobeden član ni upravičen do več kot treh polnih operacijskih podpor za ves čas članskega obdobja."

Členu XIX, točki 9, se doda, da se glasi:

"V kateremkoli mestu ali vasi se zamore ustanoviti novo društvo, če se dobi dovoljenje od glavnega odbora: Ako pa tam društvo ali društva že obstojajo, ne more gl. odbor dati dovoljenja brez privolitve že obstoječih društev."

Člen XIX, točka 10, se spremeni:

"Društva se morajo ravnati po ustavi in pravilih Zveze, ter po sklepih splošnega glasovanja."

V členu XIX, točki 16, se naj beseda "pokoriti" črta ter se naj glasi:

"Glavni odbor ali glavni porotni odbor izključi društvo, ako isto ne plača assessmenta z morebitnimi dokladi za dobo treh mesecev; ako se noče ponovno ravnati ali spoštovati ustavo, pravila in sklepe glavnega odbora; ako je suspendirano že zaradi katerega koli prestopka, ali ako pošilja društvo namenoma napačna poročila in račune v svrhu izkoriščanja glavne blagajne."

Členu XXXVII, točki 8, naj se doda ali izpremeni ter se naj glasi:

"Vsi stroški, izvzemši dnevne delegatoma za konvencijo, se plačajo iz upravnega sklada, ter se za te izdatke pobira posebna doklada na assessmentu po 5 centov mesečno od vsakega člana, dokler niso vsi stroški kriti. Dnevne delegatoma naj plača vsako posamezno društvo za sebe, kolikor pa dotično društvo določi; gl. odbor pa ima itak določene dnevnice v pravilih."

Člen XIX, točka 21, se izpremeni, da se glasi:

"Društvo se ne sme razpuščati, dokler ga je voljno vzdrževati pet članov. Pet dobrih članov pa se lahko naprej obdržava društvo. Ako so pa vsi člani za to, da se društvo razpusti, se v tem slučaju društveno premoženje razdeli enakopravno med člane, kar je pa Zvezinega premoženja, se pa isto odstopi gl. odboru."

Členu XXXVI naj se doda nov odstavek in sicer:

"Kot delegat na konvencijo zamore biti izvoljen vsak član, ki je državljan, ki zna pisati in čitati in če se je udeleževal vseh sej v letu do časa, ko se volijo delegatje ter da je član J. P. Z. Sloga vsaj šest mesecev v času, ko so razpisane volitve."

"Konvenčna navodila: Konvencija naj izvoli Zvezinega odvetnika, ki bo delal za zmerno ceno in za dobrobit celokupne Zveze. V slučaju pa, da isti ne deluje v korist Zveze, ampak da isto zanemarljivo ali izkorišča, ima glavni odbor

polno moč, da ga odvzame in na njegovo mesto postavi drugega."

John Veršnik, delegat št. 11 J. P. Z. Sloga.

STRADIVARI ANTON IN NJEGOVE ČUDOVITE GOSLI

Večkrat smo že čitali, da se je temu ali onemu posrečilo, da je odkril veliko skrivnost, kako je slavni italijanski izdelovalec gosli znal to godalo delati. Za njim se namreč do današnjih dni še nikomur ni posrečilo, da bi bil našel način, kako je Stradivari gosli izdeloval. Vsakokrat pa se je izkazalo, da je skrivnost Stradivarjevih gosli še vedno docela prikrita sodobnikom. Pač so skušali gosli delati, da so bile na zunan natančno podobne starim Stradivarjevim, da so posneli vse, kar so mogli posneti, vendar moderne gosli še daleč niso podobne njegovim. Kakor pa je skrivnostnost njegovo delo, tako je skrivnostnost tudi osebnost tega mojstra. V resnici o njem kaj malo vemo.

Znamo je pač, da je bil doma blizu severnoitalijanskega mesta Cremona ter da se je učil izdelovati gosli pri nič manj slavnemu Amatiu Nikolu. Do svojega 50. leta je izdeloval gosli na isti način, kakor Amati. Ko pa je dočel svoje 50. leto, je nenkrat začel izdelovati drugačne gosli. Gosli, kakršne je začel potem izdelovati, so bile na zunan prejšnjim skoraj na las podobne, toda barva njihovega zvoka je bila čisto drugačna in neprekosljiva. Od l. 1700 dalje je veljal Stradivari za največjega svetovnega mojstra te stroke, ki ga nihče pred njim in za njim še ni prekosil.

Dasi je bil Stradivari velik umetnik, vendar ni bil brez trgovskega duha ker je znal svoje izdelke čudovito drago prodajati. Dosegal je za svoje gosli cene, ki so bile za takratne čase kar velikanske. Na vsem svetu je dandanes še kakih 1000 gosli, katere ima njegov podpis. Vendar jih je med temi precej, ki prav gotovo niso pristne. Nekaj pa je takih, ki so sicer pristne, pa jih je mojster naredil še takrat, ko še ni bil dozorel, ali pa takrat, ko je njegova sila že upadla. Stradivari je dosegel nenavadno visoko starost, saj je živel do svojega 93. leta. Ko je umrl dne 18. decembra leta 1737, ga je njegova družina dala pokopati v družinsko grobnico, katero je veliki mojster nekaj let poprej kupil za se in za svoje. Njegovega groba pa danes nikjer ni več. Ko so namreč pred več leti podirali cerkev sv. Dominika, v kateri je bila ta grobnica, so takrat kosti vseh v tamkajšnjih grobnicah pokopanih zbrali in jih skupaj pokopali v skupnem grobu.

Stradivari je imel dva sinova, ki sta očeta v njegovem delu vedno podpirala. Vendar prvi dedič njegov ni bil nobeden izmed njegovih sinov, marveč njegov učence Karel Berzoni. Toda tudi ta, kakor nobeden njegovih številnih učencev ni nikdar dosegel svojega mojstra. Nihče še ni znal dovršeno popolno ponarediti Stradivarjevih gosli.

Okoli Stradivarja in njegovega dela so se kmalu začele delati legende, zlasti zato, ker je že na njegovi hiši vsakdo videl, kako on na zunan pripravljala gosli. Po nam neznanih vidikih je Stradivari izbiral le za svoje gosli. Ta izbiral je bila nad vse natančna. Nihče še ni dognal, v čem se pri njem razlikuje dober ali slab les. Tako izbrani dobri les je mojster potem dal sušiti na streho svoje hiše, kjer je to lahko vsakdo od daleč gledal. Tam se je torev gradivo sušilo na zraku in soncu. Tudi lak, s katerim je potem prevlekel narejene gosli, je sušil na soncu in zraku. Vendar Stradivari ni uporabljal za svoje gosli zlatorumene laka, kakor njegov učitelj Amati, marveč rjav in temnordeč lak.

Dasi je Stradivari znal svoje izdelke drago prodajati, vendar nekaj njegovi izdelki

niso niti od daleč bili tako dragi kakor so dandanes. Take bajne cene so začeli njegovi izdelki dobivati šele v 19. stoletju. Povzročil pa je to starihar Tarisio, ki je znal takrat za Stradivarjeve gosli, kakršnih je imel nekaj v zalogi, zahtevati tako ceno. S tem je sam napravil velikansko kupčijo. Dandanes je želja vseh večjih goslarjev sveta, da bi igrali na Stradivarjeve gosli. Škoda, da je večina teh čudovitih godal shranjenih v muzejih, kjer so brez haska.

KEMIČNA ČUDA

Milo iz premoga, plutovina iz krompirjevih olupkov, volna iz lubja itd.

Na svetovni razstavi v Parizu so kazali umetne snovi, ki jih je kemija izdelala in ki naj bi nadomestile naravne snovi, če bi bilo treba. Ti umetni kemični izdelki so bili vsi odlikovani z glavno nagrado. Tehnika in kemija si prizadevata, da bi naredili še več takih umetnih snovi, pri čemer bi se uporabljali odpadki od naravnih snovi, ki so bili doslej neuporabni.

Posebno so naglašali važnost spremembe krompirjevih olupkov v plutovino ter izdelovanje mila iz premoga. Neki kemik je že pred več časa dognal, da so v plutovini shranjene iste snovi, kakršne so v krompirjevih olupkih. Na podlagi tega spoznanja se je kemikom šele sedaj posrečilo, da so začeli izdelovati plutovino iz krompirjevih olupkov. In sicer je ta plutovina prav tako dobra kakor naravna. Zanimivo je, da so v krompirjevih olupkih ravno tiste snovi porabne za izdelovanje plutovine, katerih žival, katero z olupki krmijo, ne prebavi in so za njo brez vrednosti. Še bolj važna pa je izdelovanje mila iz premoga. To bo iz narodnogospodarskega gledišča še bolj važno. Milo, kakršno porabljamo doma v gospodinjstvu, ima v sebi nekako maščobno kislino in alkalije. Kemikom pa se je sedaj posrečilo, da so začeli dobivati maščobno kislino iz premoga ter da sedaj tako rekoč iz premoga lahko izdelujejo milo. Ze sedaj so zgradili tovarno, ki bo na debelo izdelovala umetno milo. Ta tovarna bo izdelala na leto 20,000 umetnega mila.

V zadnjem času so tudi iznašli nov način, kako morejo takojenovan "stanično volno" izdelovati v velikih množinah. Tako na primer v Italiji sedaj izdelujejo novo volno iz lubja murve. V Nemčiji pa je profesor dr. Upelohde iznašel novo umetno vlakno, ki se imenuje "artilana". Pri svojih poskusih je delal v prepričanju, da so v stanični volni shranjeni elementi ogljika, vodik, kisika, da pa v njej ni dušika in žvepla kakor v naravni volni. Zato si je prizadeval dobiti tako volno, v kateri bi bilo tudi vse tisto, česar je umetni volni doslej manjkalo. To se mu je sedaj dobro posrečilo. Nova stanična volna je prav tako elastična in se prav tako kodra kakor najboljša merimska volna. Tudi barvati se da prav tako dobro kakor naravna.

Drugi kemik pa je iznašel novo volno vlakno, ki ima za podlago takojenovan ribjo beljakovino, ki jo prideluje ribištvo. To je nekaj podobnega, kakor je bilo tisto, ko so v Italiji s kazeinom dosegli umetno volno. Samo, da je ribje beljakovine mnogo več kakor kazeina. Iz te snovi bo vsakomur lahko mogoče izdelati dovolj umetne volne. Ribjo beljakovino pa uporabljajo tudi v kemični industriji in zlasti v umjarstvu. V drugačni obliki izdelano ribjo beljakovino ho do dobro uporabljali tudi pri izdelovanju testa, za kuhanje, peko in za pripravljanje majonez.

— V Morgantownu, W. V., je zadnje dni preminula v starosti 57 let, rojakinja Marija Boh, rojena Frantetič, doma iz Notranjskega. Pokojna zapušča enega sina, dve hčeri ter dva brata.

ZAHVALA

Ne morem najti primernih besed, s katerimi bi se mogel dovolj zahvaliti vsem mojim prijateljem in sorodnikom, ki so mi 11. junija v Tivoli dvorani, ob priliki moje 50-letnice, pripravili tako veliko in tako pristrčno presenečenje ter mi podarili v spomin krasno zapestno uro.

V resnici, človek nikdar ne ve, koliko ima prav za prav prijateljev ter je zato tembolj vesel in srečen, ko jih naenkrat toliko vidi pred seboj. Hvala vam torej vsem za ta lepi večer, ki mi ne bo nikdar šel iz spomina. Vedno se ga bom spominjal z globoko hvaležnostjo za tako pristrčno izkazano prijateljsko naklonjenost.

V prvi vrsti sem dolžan zahvalo Mr. in Mrs. Steve Salamon ter Mr. in Mrs. Anton Trante, ki so vso stvar skupaj spravili. Dalje pristrčna hvala vsem, ki so s prinesitvijo svojih darov preskrbeli, da so bile miže polne vsega, kar si je kdo pozele. Najlepša hvala tudi vsem, ki so žrtvovali svoj trud in čas s pripravi in delom, in sicer Mrs. Trante, Mrs. Salamon, Mrs. Cirej, Mrs. Ravnar, Mrs. Rojten, Mr. Lah, Mr. John Remie, kakor tudi Mr. Joe Stampfelnu, Mr. Joe Komarju in Mr. Franku Bevskeju, ki so nam svirali do rane ure tako vesele poskočnice.

In končno moja najpristrčnejša zahvala vsem, ki so me počastili s svojo navzočnostjo na tem, zame nepozabnem večeru, in sicer: Mr. in Mrs. Ralph Stiglitz, Mr. in Mrs. John Rojten, Mr. in Mrs. Joe Grandlich, Mr. in Mrs. Frank Planovšek Jr., Mr. in Mrs. Al. Karweik, Mr. in Mrs. Fred Pink, Mr. Frank Presceňnik, Mr. in Mrs. Anton Trante, Mr. in Mrs. Steve Salamon, Mr. in Mrs. Frank Lustik, Mr. in Mrs. Joe Krachnik, Mr. in Mrs. John Urankar, Mr. in Mrs. Frank Cirej, Mr. in Mrs. Alvin Yeraj, Mr. in Mrs. John Cheplak (Walker St.), Mr. in Mrs. Ralph Cheplak, Mr. in Mrs. Joe Cheplak, Mr. in Mrs. Rudy Veršnik, Mr. John Veršnik, Mr. in Mrs. Frank Natlačen, Mr. in Mrs. John Bitenz, Mr. John Lenko, in hčeri Mary in Olga, Mr. in Mrs. Frank Ermene, Mrs. Mary Bevske, Mr. in Mrs. Jim Baicoff, Mr. in Mrs. Martin Volovšek, Mr. in Mrs. Max Dežman, Mr. Frank Marolt, Mr. Frank Rehar, Mr. Blaž Laurich, Mr. in Mrs. Joe Levar, Mr. in Mrs. Jack Gostechnik, Mr. in Mrs. Joe Koren, Mr. in Mrs. John Repenšek, Mr. in Mrs. Martin Zafošnik, Mr. in Mrs. Anton Ganoni in sin, Mr. in Mrs. Joe Struel, Mr. in Mrs. John Černovšek, Mr. in Mrs. John Plesko, Mr. in Mrs. Jack Zagožen, Mr. in Mrs. Fred Zagožen, Mr. in Mrs. Melvin Nelson, Mr. in Mrs. Frank Dolinar, Mr. in Mrs. Viktor Miško, Mr. in Mrs. Frank Remšak, Mr. in Mrs. Anton Remšak ter sin in hčerka, Mr. in Mrs. Ignac Remšak, Mr. in Mrs. Frank Remšak, Mr. in Mrs. John Perković, Mr. in Mrs. Frank Bevske, Mr. in Mrs. Joe Bevske, Mr. in Mrs. John Dobnik (evetlihar), Mr. in Mrs. Steve Plesee, Mr. in Mrs. Florjan Remie, Mr. in Mrs. John Remie, Mr. in Mrs. Anton Lukač, Mr. in Mrs. Joe Martinčič, Mr. in Mrs. Joe Spende, Mr. in Mrs. Anton Lah, Mrs. Alojzija Ravnar, Mr. Joe Stampfel, Mr. Marko Ermene, Mr. Joe Komar.

Vsem skupaj še enkrat najlepša in pristrčna hvala. V najlepšem spominu mi bo ostal ta dogodek vse živice dni in s hvaležnostjo v srcu se bom spominjal vseh, ki so mi ga priredili. Prosim, če sem kakšno ime pomotoma izpustil, (kar bi mi bilo zelo neljubo), naj dotični oprostijo, moja topla hvaležnost velja tudi njemu enako. — Torej, moji dragi prijatelji in prijateljice, še enkrat: Najlepša hvala!

John Mermal, 1108 So. 7th St.

Alexsander Dumas:

GROF MONTE CRISTO

Roman čudne usode mladega mornarja, ki je postal nedolžna žrtev zahrbtnih intrig, a pozneje lastnik največjega bogastva na svetu.

ŠESTI DEL.

(Monte Cristo pomaga usodi spletati mrežo okoli gospoda Villeforta, Morcerfa in Danglarsa.)

X.

Jama levov.

(182)

"Imenovali ste ga. Torej ali naj mu padem v naročje, ga pritisnem na svoje srce in vskliknem: 'Oče, moj oče!'"

"Ne šaliva se," pravi Bertuccio resno, "in naj se na tem mestu več ne izgovarja ime, katero si si pravkar drznil izgovoriti."

"Bah!" pravi Andrea, nekoliko v zadregi zaradi Bertucciove resnosti. "Zakaj ne?"

"Ker je onemu, ki nosi to ime, nebo prenaklonjeno, da bi mogel biti oče take propalice."

"O, to so velike besede..."

"In velike posledice, če se ne boš čuval!"

"Grožnje!... Teh se ne bojim... Porečem..."

"Ali misliš, da imaš opraviti s človekom svoje vrste?" pravi Bertuccio tako hladno in s tako ostrim pogledom, da vznemiri Andreo v dnu duše. "Benedetto, tvoja usoda leži v strašni, mogočni roki. Ta roka ti hoče biti milostna, porabi priliko! Čuvaj se in ne igraj se z nevarnostjo, ki ti grozi bolj kakor kdaj."

"Moj oče... vedeti hočem, kdo je moj oče!..." pravi trimoglavce. "Morda me uniči, toda jaz to hočem in moram vedeti. Vi imate razum svojega denarja v vsakem slučaju nekaj izgubiti, — toda kaj se brigam za javno mnenje jaz? Kaj se brigam jaz za dobro ime in čast?... Vedeti hočem, kdo je moj oče!"

"Prišel sem, da ti povem."

"Ah!" vsklikne Benedetto, in oči se mu zaiskre.

Ta hip se odpro vrata, prikaže se paznik in se obrne k Bertuccio.

"Oprostite, gospod," pravi, "a preiskovalni sodni pričakuje jetnika."

"To je ura, ko me zaslišijo," pravi Andrea intendantu.

"Vražji nadležneži!"

"Jutri se vrnem," pravi Bertuccio.

"Prav," odvrne Andrea. "Gospodje orožniki, na razpolago sem vam. — Ah, gospod, pustite mi vendar tukaj deset srebrnikov, da si okrim stvari, ki jih potrebujem."

"To se zgodi," odvrne Bertuccio.

XI.

Sodnik.

Čitatelj se pač spominja, da je abbe Busoni ostal z Noirtierjem sam v mrliški sobi in da sta starec in duhovnik stražila truplo mlade deklice.

Morda je abbejevo krščansko opominjanje, morda njegovo ljubeznivo vedenje, morda njegova prepričevalna beseda vrnila starec pogum: odkar je Noirtier govoril z duhovnikom, se je njegov strašni obup umaknil mirni resignaciji, ki je presenetila vsakega, kdor je poznal njegovo globoko ljubezen, ki jo je gojil do Valentine.

Odkar je umrla deklica, se gospod Villefort ni sešel s svojim očetom. V hiši so se prikazali novi obrazi: prišel je nov komornik zanj, nov sluga za Noirtierja. Dve novi ženski sta nastopili službo pri gospe Villefortovi. Vsi slugi, od vratarja do kuharja, so bili v tej prokleti hiši novi.

V dveh ali treh dneh so se imele pričeti porotne obravnave, in Villefort je bil zaprt v svoj kabinet ter z grozno strastjo delal v zadevi Caderoussevega morileca. Ta zadeva je kakor vsaka, v katero je bil zapleten grof Monte Cristo, vzbujala v pariškem svetu veliko pozornost. Dokazi niso bili čisto prepričevalni, ker jih je tvorilo le nekaj besed, napisanih od umirajočega kaznjence, ki je tožil svojega tovariša; lahko je bilo mogoče, da je to storil iz sovraštva ali maščevanja. Toda kraljevi prokurator je bil trdno prepričan, da je Benedetto kriv. In to strašno prepričanje je bilo edino, kar je nekoliko pomirjalo njegovo razburkanost sree.

Obravnava se je torej pričela, kar je bila zasluga neuromnega dela Villefortovega, ki je hotel s to zadevo otvoriti zasedanje porotnikov. Tudi se je moral zapreti pred svetom še bolj kakor sicer, da bi se izognil množici vprašanj, ki so prihajala nanj glede vstopnik k obravnavi.

Sicer pa je preteklo izzasrti uboge Valentine še tako malo časa, da se ni nihče čutil očetovi bolesti in temu, da je to bolest skušal pregnati z delom.

Samo enkrat, in sicer dan po Bertucciovem drugem obisku pri Andreju — bila je nedelja — je Villefort videl svojega očeta. Ves utrujen od dela, je šel kraljevi prokurator na vrt ter je, zatopljen v temne misli, s svojo palčico pobijal večjim rastlinam glave in odščipaval zapoznele vrtnice, ki so s svojim bujnim in peštrim evetjem budile spomine na minulo pomlad.

Več kakor dvakrat je šel že po istem drevoredu gori in doli, ko se njegove oči mehnično ozrejo na hišo, od koder je slišal hrupno igranje svojega sina, ki je nedeljo in ponedeljek vedno prebil pri svoji materi.

Ta trenutek zagleda pri odprtem oknu gospoda Noirtierja, ki so ga vabili k sebi gorki žarki poslavljajočega se sonca ter je dal svoj stol primakniti k oknu. Zadnje jesenske evetlice so že hrstele pod njim na vrtu, in trte, ki so preraščale balkon, so že postajale rdeče.

Starčovo oko se je nepremično upiralo v točko, ki je Villefort ni mogel videti popolnoma. Ta Noirtierjev pogled je bil tako sovražni, tako žareč in divji, da se njegov sin, ki je poznal izraz tega mogočnega očesa, hoče prepričati, komu velja ta strašni pogled.

Pod lepo lipo, ki jo je dičilo rumeno listje in ji je nekaj listja že celo odpadlo, zagleda svojo ženo, ki sedi s knjigo v roki. Zda pa zda prekine svoje čitanje, da se nasmehne svojemu sinu ter mu vrže nazaj žogo, katero je ta metal iz salona na vrt.

Villefort prebledi, ker spozna, kaj hoče reči stari.

Noirtierjev pogled se je upiral ves čas na isti predmet; toda naenkrat se obrne z žene na sopraga; vendar ne izgubi svojega grozečega in temnega izraza.

Gospa Villefortova ne sluti ničesar od vsega tega. Vjela je Edvardovo žogo, katero naj bi ta odkupil s poljubom; vendar se da mali razbrzdanece dolgo prositi; materina ljubeznivost se mu ne zdi nikakor zadostno plačilo za njegov trud; končno se odloči, skoči skozi okno med evetlice in steče k svoji materi, zarez od veselja in napora. Ta mu obriše potno čelo, ga poljubi na usta ter ga zopet izpusti, z žogo v eni in s polno pestjo bonbonov v drugi roki.

Villefort čuti, da ga vleče k sebi neodoljiva privlačna sila. Kakor ptič, začaran od kače, pohiti proti hiši, toda čim bolj se ji bliža, tem bolj grozeče in temno se upira vanj Noirtierjev pogled, pekoča ga v dno njegovega srca. V tem pogledu je čital krvavo očitanje, združeno s strašno grožnjo. Ta hip se upro Noirtierjeve oči proti nebu, kakor da hoče svojega sina spomniti pozabljenih priseg.

"Prav je!" odvrne Villefort z dvorišča, "prav je, gospod! Potrpajte še malo! Kar sem rekel, je rečeno."

Zdi se, da te besede Noirtierja pomirijo, kajti njegove oči se obrnejo ravnodušno v drugo stran.

Villefort si s silo odgne svojo suknjo, kajti misli, da se zaduši, položi svojo mrtvaško belo roko na znojno čelo in se vrne v svoj kabinet.

Noč je bila hladna in mirna; v tej hiši so vsi legli in spali kakor vedno. Samo gospod Villefort je bedel kakor vedno, kajti običajno je vedno še delal, ko je druge že zdavnaj objelo sladko spanje. Se enkrat je prečital in premislil izjave pričet spopolnil svojo obtožnico, ki je bila ena najizvrstnejših, kar jih je sploh kdaj napisal.

V ponedeljek zjutraj se je imelo pričeti zasedanje porotnikov. Bleda, medla luč se je vtila skozi zavese v sobo in o-svetlila papir na pisalni mizi. Prokuratorjeva svetilka je zaplapolala in ugasil. Villefort je med tem za trenutek spal. Ta hip se zbudi; njegovi prsti so bili mokri, kakor da so omočeni s krvjo.

Stopivši k oknu, ga odpre. Oranže so širile okoli sebe sladke in sveže jutranje vonjave; nad znano nam njivo, zarastlo z metliko, se je dvignil škrlanček in žvrgolel Stvarniku svoj jasni jutranji pozdrav.

Vlažni jutranji zrak ohladi vroče Villefortovo čelo in o-sveži njegov spomin.

"Torej danes," pravi, "danes ima zadeti zločinca roka sodnikova."

Njegov pogled nehoti prične iskati Noirtierjevo okno. Zavesa je bila spuščena.

In vendar mu stoji podoba njegovega očeta tako živo pred očmi, da mu je, kakor da vidi skozi zaprto okno preteč izraz njegovega obličja.

"Da," zašepeče, "da, bodi brez skrbi!"

Glava se mu skloni na prsi; nekolikokrat gre po svojem kabinetu gori in doli, nato omahne na svojo posteljo, ne da bi spal, ampak da bi si odpočilo njegovo telo, ki je vsled dela in mraza otrpnilo do mozga.

Polagoma se zbudi vse v hiši. Villefort sliši vedno živahnije gibanje, vrata se odpirajo in zapirajo, začuje se zvonec gospe Villefortove, in Edvard prisikače iz svoje sobe z veseljem vriskom, kakor je to lastno otrokom njegove starosti.

Villefort pozvoni. Njegov komornik vstopi ter mu prinese časnike in čašo čokolade.

"Kaj prinašate?" vpraša Villefort.

"Čašo čokolade."

"Saj nisem ničesar naročil. Kdo skrbi za mene tako?"

"Milostljiva gospa je menila, da ima gospod danes mnogo govoriti in se mora okrepčati."

In sluga postavi zlato čašo na majhno, s papirjem pokrito mizo ter odide.

Villefort gleda čašo trenutek s temnim dvomom, nato jo pograbí in izprazni v duško, ne da bi odstavil. Bilo je skoro, kakor da upa, da bo ta pijaša smrtonosna in ga torej oprosti dolžnosti, katero izvršiti mu je bilo težje kakor umreti. Nato hodi zopet po kabinetu gori in doli, smehljajoč se z izrazom, ki bi prestrašil vsakogar, ki bi ga bil videl.

Čokolada ni bila zastrupljena, in gospod Villefort ne začuti ničesar.

Ura zajtrka bije, a gospod Villefort ne odide v obednico. Komornik vstopi v kabinet.

"Milostiva gospa obvešča gospoda," pravi, "da je ura pravkar bila enajst in da se ob dvajnajstih prične seja."

"Prav," pravi Villefort. "In naprej?"

"Milostiva gospa se je oblekla. Čisto pripravljena je in želi vedeti, če gospoda spremi."

"Kam?"

"V justično palačo."

"Toda zakaj?"

"Milostiva gospa pravi, da bi rada prisostvovala tej seji."

"Ah," pravi Villefort, skoro prestrašen, "to si želi!"

Sluga stopi korak nazaj in pravi:

"Če gospod želi oditi sam, sporočim to milostivi gospe."

Villefort trenutek ne odgovori in si gladi svojo kakor o-bedovina črno brado.

"Rečite milostivi gospe," odvrne končno, "da želim z njo govoriti in jo prosim, naj me počaka v svoji sobi."

"Da, gospod."

"Potem se vrnite, da me obrižete in oblečete."

"Tako."

Komornik izgine, a se za nekaj trenutkov vrne, obrije Villeforta ter ga črno obleče.

Ko konča delo, pravi:

"Milostiva gospa je čisto pripravljena in pričakuje gos-poda."

"Tako grem k nji."

In Villefort odide z akti pod pazduho in s klobukom v roki proti sobi svoje žene.

Pred vrati trenutek postoji in si obriše z robcem znojno čelo.

Nato odpre vrata.

Gospa Villefortova je sedela na otomani in nestrpno li-stala žurnale in brošure, pri katerih si je Edvard dovolil ve-selje, da jih je raztrgal, še predno jih je imela mati čas čitati. Bila je oblečena za odhod. Klobuk je ležal poleg nje, in oblačila je rokavice.

"Ah, tukaj ste, gospod," pravi s svojim mirnim glasom. "Moj Bog, kako ste blišli, gospod! Gotovo ste zopet delali vso noč? Zakaj niste prišli k zajtrku? Torej ali me hočete vzeti s seboj, ali naj grem sama z Edvardom?"

Gospa Villefortova je na ta mnoga vprašanja gotovo pričakovala mnogih odgovorov. Toda na vsa ta vprašanja ostane gospod Villefort hladen in nem kakor kip.

"Edvard," pravi nato in se ozre v svojega sina z ukazujočim pogledom, "pojdi se igrati v salon, kajti govoriti moram s tvojo materjo na samem."

Videč to mrzlo vedenje in ta resolutni ton, gospa Villefortova zatrepeta.

Edvard dvigne oči in pogleda svojo mater. Ker pa mu ta ne ponovi Villefortovega povelja, naprej lomi glave svinčnim vajakom.

"Edvard," zakriči gospod Villefort tako ostro, da otrok skoči s preproge, "ali ne slišiš? Pojdi!"

Otrok, ki ni bil vajen takega ravnanja, ves pbledi; toda težko je reči, ali od jeze, ali od strahu.

Njegov oče stopi k njemu, ga prime za roko in poljubi na čelo.

"Pojdi, dete, pojdi!" pravi.

Edvard odide.

Gospod Villefort gre k vratom in jih zaklene za njim.

"Moj Bog, kaj je vendar?" pravi mlada žena preplašena in zvedavo pogleda svojega moža.

"Madame, kje imate spravljen strup, katerega se navadno poslužujete?" pravi prokurator počasi in ostro ter stopi med svojo ženo in med vrata.

Hripav, zamolkel glas, niti krik, niti vzdih, se izvije iz prsi mlade žene, ki prebledi kakor smrt.

"Gospod," pravi, "jaz — jaz vas ne razumem."

In onemogla omahne na zofo.

"Vprašam vas, nadaljuje Villefort s čisto mirnim glasom, "vprašam vas, kje imate navadno spravljen strup, s katerim ste umorili mojega tasta, gospoda de Saint-Meran, moje tašče, Barroisa in mojo hčerko Valentino."

"Ah, gospod," vsklikne gospa Villefortova in sklene svoje roke, "kaj pravite?"

"Ne izprašujte, ampak odgovarjajte!"

"Komu? Sodniku ali soprogu?" zajecija gospa Villefortova.

"Sodniku, milostiva, sodniku!"

Pogled na blede ženo, na njen preplašeni pogled in trepetajoče telo je nudil strašen prizor.

"Ah, gospod..." zajecija, "ah, gospod..."

To je vse.

"Vi ne odgovarjate, milostiva?" vsklikne strašni izpraševalec.

Nato pristavi s smehljajem, ki je bil strašnejši nego njegova jeza:

"Vsekakor pa je res, da ne tajite."

Mlada žena se zgane.

"In nemogoče vam je tajiti," nadaljuje Villefort in iztegne svojo roko proti nji, kakor da jo hoče zgrabiti v imenu po-stave. "Te različne zločine ste izvršili z najbrezstidnejšo roč-nostjo, katera pa je varala samo one, ki so vaš ljubili. Odkar je umrla gospa de Saint-Meran, sem vedel, da živi v moji hiši morilec; povedal mi je gospod d'Avrigny. Po Barroisovi smrti sem — Bog mi odpusti — nekoga sumil, in sicer angeli-sko bitje! Toda po Valentinini smrti mi ne ostaja noben dvom več, milostiva, in sicer ne samo meni, ampak tudi drugim ne. Dve osebi vesta za vaš zločin, mnogi slutijo, da ste vi mo-rička, in vse pride v javnost. In kakor sem vam pravkar re-kele, milostiva, ne govorim z vami kot soprog, ampak kot sodnik!"

Mlada žena zakrije svoj obraz z rokami.

"O gospod," zajecija, "prosim vas, ne verujte dozde-vanju!"

"Ali ste strahopetna?" vsklikne Villefort prezirljivo.

"Da, res, vedno sem opazal, da so zastupljevalci strahopetni. Ali ste strahopetni tudi vi, ki ste imeli toliko strašnega pogu-ma, da ste gledali, kako umirajo pred vašimi očmi dva starea in lepa mlada deklica?"

"Gospod, gospod!"

"Ali ste strahopetni vi," nadaljuje Villefort v rastočem razburjenju, "vi, ki ste prisostvovali tako mnogim smrtnim bojem, ki ste kovali tako peklenške naklepe in s čudovito iz-urjenostjo in uspešnostjo pripravljali smrtonosne pijače? Ali ste vi, ki ste računali tako izvrstno, čisto pozabili računati s tem, da se vaš zločin lahko izve? O, to je nemogoče, in gotovo ste prihranili za se strup, ki je milejši, a unori še mnogo hi-trejš, da odidete v tem slučaju kazni, ki bi vas čakala. O, to ste storili, ali ni res?"

Gospa Villefortova vije roke in se zgripi na kolena.

"Dobro vem," pravi prokurator, "dobro vem, da prizna-vate, toda priznanje pred sodnikom in v poslednjem hipu, ko ni več mogoče tajiti, kazni ne olajša."

"Kazni!" reče gospa Villefortova. "Kazni, gospod? Že drugi ste izgovorili to besedo!"

(Nadaljevanje sledi.)

NASVETI

za dom, kuhinjo in gospo-dinjstvo
— Zbir. Mrs. S.

Korenček z graham. Koren-ček operi, ostrži in drobno zre-ži, potem pa ga kuhaj pet mi-nut v slanim kropu. Nato ga odcedi. Stresi ga nazaj v ko-žo in prideni za eno jajce sirove-ga masla. Kozo nato dobro stresi, da se ves korenček do-bro zabeli, potem zalij s pol kvarta vode ali juhe, osoli in dodaj tri koeke sladkorja. Ko-žo pokrij in tako kuhaj, od-nošno duši korenček pol ure, potem dodaj eno kupico izlu-ščenega graha in nekoliko ze-le-nega peteršilja. Tako skupaj naj vrta korenček in grah še dvajset minut. Med tem zmeč-kaj, odnosno zmešaj v skodeli-ci za oreh sirovega masla in žličico moke. Ko si zmešala, prilij to ob vednem mešanju h korenju in kuhaj, da posta-ne omaka gostljata. Potem pri-lij še pol kupice kisle smeta-ne in pusti še enkrat prevreti.

Zelenjavni cmoki. En funt zelenjave, in sicer malo ko-renčka, zelja, zelene, karfi-ole

in krompirja zreži na prav drobne rezance. To duši do mehkega na malo masti. Ko je mehko, primešaj tri na koeke narezane in na malo masti pre-pečene žemlje. Dodaj dve jaj-ci, malo soli, malo popra, ma-lo mleka in moke, dobro zmešaj, da dobiš tako gosto testo kakor za navadne kruhove emoke. Cmoke oblikuj bolj majhne in jih skuhaj v slanim kropu. Vro naj 20 minut. Ku-hane zabeli s sirovim maslom in drobtinami.

BODOČE PRIREDITVE NAŠIH DRUŠTEV IN KLUBOV

Seja direktorija org. Slov. doma vsak tretji ponedeljek v mesecu v Tamše prostorih.

10. julija. — Piknik društva "V Slogi je moč" št. 13 JPZS, v New Coeln parku na So. Ho-well Ave. pol milje južno od W. Grange Ave.

10. julija. Vrtna zabava (pik-nik) fare Sv. Trojice na cerk-venem zemljišču za šolskim poslopjem.

17. julija. Društvo "Sloga" št. 1 JPZS, piknik s proslavo 30-letnice v Howard parku.

IMENIK

[Classified Business-Directory]
SLOVENSKIH IN SLOVENCEN NAKLONJENIH
TRGOVSKIH PODJETIJ IN OBRATNIKOV

Rates for single insertions in this column (two 8 pt. lines) 15c per week; in advance for six months \$3.50; one year in advance \$6.00. — Each additional line 6c.

Milwaukee --- West Allis

Avto garaže in gasolin

KOSHAH LEO, 512 South 5th Street. — Tel.: Broadway 2255.

PERKO'S GARAGE, 426 South 6th St. — Tel.: Broadway 3660.

Bab Babice (Midwife) in masaža

KRAPSHIE MRS. THERESA M., 1103 South 86th St. — Tel.: GR. 3310.

Briv Brivci

WODVARKA JOS., 713 So. 6th St. — Tel.: Orchard 1084.

Cve Cvetličarji

DOBNIČ JOHN, 935 W. National Ave. — Tel.: Orchard 3546.

SUBAN'S FLOWER SHOP, 1104 S. 11th Street. — Tel.: Mitchell 5537.

Cev Čevljarji (čevlji po me-ri in popravila)

RIFFLE'S SHOE STORE, 629 West National Ave. — Tel.: Mitchell 4762.

Cist čistilnice oblek

VIADUCT Hat Shop, 3504 W. Nat'l Ave. — Tel.: OR. 6639 (also Shoe Shine).

Den Dentisti

Dr. FRANTZ E. C., 526 W. National Ave. — Tel.: Orchard 1370.

Dr. QUENTHER E. O., 6227 W. Green-Field Ave. — Tel.: Greenfield 6553.

Dr. KLEE C. G., 805 S. 5th St. (Stumpf Bldg.), Room 305. — Tel.: MI. 4790.

Dry Goods trgovine

SCHLOSSER'S Dry Goods, 5801—5805 W. National Ave. — Greenfield 4772

Dvor Dvorane

HARMONY HALL (Fr. Crnković), 939 South 6th St. — Tel.: OR. 3551.

KRALJ F., 6001 W. Madison St. — GR. 4670. Prodajamo pivo tudi na sodčke.

TAMSE DVORANA, 739 West Na-tional Ave. — Tel.: Orchard 0917.

Foto Fotografiji

FRANK SKOK'S STUDIO, 1333 So. 6th St. — Tel.: Greenfield 0366

Foto-graverji (klišeji za slike)

NATIONAL ENGRAVING CO., 704 So 11th Street. — Tel.: Mitchell 7710.

Glasba Piano accordions novi in rabljeni

ZAINER'S Accordion School, 1672 So. Muskego Ave. — Tel.: Orchard 6063. (Poučujemo starije dobri učitelji.)

LIPOGLAVSEK FLORENCE, 3601 W. Burnham St. — Tel.: Orchard 5351.

Go Gostilne in restavracije

ANDROJNA JOHN, 1008 So. 44th St. — Tel.: Orchard 6044.

BEVECA (The Wagon Wheel Tavern), 1217 So. 62nd St. — Tel.: GR. 6310

BEVSEK FRANK, 183 South 2nd St. — Tel.: Marquette 1873.

CHOKEL JOSEPH, 750 So. Water Street. — Tel.: Orchard 7149.

ERSTE ANTON, (Sunset Tavern), 7408 W. Walker St. — Tel.: GR. 2284

FRANGESH ANTON, 2012 So. Kinne-lic Ave. — Tel.: Sheridan 4204

GREGORICH FRANK, 601 So. 6th Street. — Tel.: Broadway 4178.

HUDAJ MARY, 161 South 1st Street. — Tel.: Broadway 4312.

IVANCHICH LOUIS, 625 So. 6th St. — Tel.: Broadway 3143.

KAMBIĆ MRS. MARY, 2023 So. Kin-nick Ave. — Tel.: Sheridan 4032

KOMAR ANTON, 1421-3 So. Barclay St. — OR. 6024. (Tudi sobe za samec.)

KOVACIĆ MATH in ANTONIJA, 400 So. 5th St. — Tel.: Broadway 2681

24. julija. — Piknik društva "Združeni Slovani" št. 225 JSKJ., v Sagadomem parku.

7. avgusta. Piknik društva "Lilija" v Gazvodnem parku.

14. avgusta. Skupni piknik westallških društev v Koz-muthovem parku v korist Slov. Avditorija v West Allisu.

28. avgusta. — Piknik Slov. Zen. Zveze št. 17, v Kozmutho-ve-m parku.

11. septembra. Proslava 25-letnice društva "Bratje Svobo-de" št. 7 JPZS. v Jefferson dvorani, N. 27th in W. Fond du Lac Ave.

1. oktobra (sobota). — Dru-štva "Napredna Slovenka" št. 6 JPZS, domača zabava v S. S. Turn dvorani.

24. julija. Piknik org. Slov. Doma v Gazvoda parku.

KOZMUT WENZEL, Beloit Road. — Tel.: Greenfield 4113.

KOZUH LOUIS, 814 South 6th Street — Tel.: Orchard 0720.

KRALJ ANTON (Village Club), 1676 So. 44th St. — Tel.: Orchard 0515

KRASE ANTON, 7327 W. Walker St. — Tel.: Greenfield 3450.

LENKO JOHN, 929 South 6th St. — Tel.: Orchard 5927.

LEVAR JOB, 801 So. 2nd St. Tel.: OR. 9798. — "Old time" mlw. gostilničar.

MARN JOSEPH, 1101 So. 2nd St. — Tel.: Orchard 1918.

MAROLT JOSEPH, 813 South 1st Street. — Tel.: Orchard 6714.

MIKE MRS. ANTOINETTE, 2061 N. 25th St. — Tel.: Kilbourn 4042.

MORN JOHN, 5732 W. Mitchell Street. — Tel.: Orchard 1277.

NATLACEN FRANK, 901 W. Bruce Street. — Tel.: Orchard 4808.

SAGADIN'S PARK (Park za piknike), 3800 W. Burnham St. Tel.: OR. 9469

SLUGA ROSIE (Silver Stripe Tavern), 3001 W. Walnut St. — Tel.: WE. 6049

TESHNER LEO, 2800 N. 12th Street. — Tel.: Concord 3458.

TEVZ JOHN, 317 So. Davidson Street. — Tel.: Broadway 9021.

THE RIGHT PLACE, 211 So. 2nd St. — BR. 9117. — (Louis Cukjati, lastnik.)

TOMINSEK IGNAC, 338 E. Bay St. — Tel.: Sheridan 4417.

TURCK MRS. SOPHIE, 6237 W. Na-tional Ave. — Tel.: Greenfield 9853

UDOVČ MATT, 3300 W. National Ave. — Tel.: Orchard 0445.

ZAINER MIKE, 3300 W. Cameron Ave. — Tel.: Hilltop 8050.